

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Досягнення тих цілей і завдань у підготовці підростаючого покоління до життя, котрі висуваються суспільством в галузі освіти, немислимі без створення відповідної підготовки фахівців дошкільної освіти. В умовах реформування вітчизняної системи освіти, приведення її до європейських і світових стандартів звернення до історико-педагогічних цінностей має велике науково-практичне значення для обґрунтування теоретико-методологічних і організаційно-методичних основ професійної підготовки фахівців дошкільної освіти нової генерації.

Одним з головних напрямів сучасних історико-педагогічних досліджень є комплексний науково виважений аналіз освітніх процесів, що відбувалися на землях України в умовах різних політичних систем. Безумовний інтерес становить досвід, напрацьований в Західній Україні в ХХ – на початку ХХІ ст., де дошкільна педагогічна освіта здійснювалася під впливом західноєвропейської культурно-освітньої традиції.

Проблеми професійної підготовки вихователів дошкільних закладів у Західній Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. були предметом вивчення таких науковців, як А. Ігнат, З.Нагачевська, Д.Пенішкевич, Г.Субтельна, Б. Ступарик, Л. Шологан, А. Барна й ін. Окремі аспекти дошкільної освіти досліджували Г. Реґо, Н. Лисенко, М. Олійник, С. Івах, Я.Квасецька, К. Балаєва, А. Бубін, Н. Фроленкова. Період розвитку освіти та становлення педагогічної думки під час входження Закарпаття до складу Чехословацької Республіки досліджено В. Гомоннаєм, М. Кляп, М. Кухтою, В. Сагардою, П. Стрічком, І. Фекетою, В. Химинцем. Історичний аспект формування професійної освіти на Закарпатті вивчено М. Басарабом, М. Вегешом, І. Гранчаком, Ю. Гуснаєм, М. Токарем, С. Сірополком.

Огляд проблеми в історичному контексті дозволяє стверджувати, що система підготовки майбутніх педагогів змінювалася разом зі змінами в різних сферах життя суспільства. Зміст професійної підготовки майбутнього вихователя постійно розширювався й поглиблювався, зумовлюючись змінами у практиці дошкільного виховання, удосконаленням його нормативно-правової бази.

В педагогічних навчальних закладах кінця ХІХ – початку ХХ століття практично були відсутні викладачі фахівці дошкільного виховання. Посилаючись на наукові розвідки З.Нагачевської, Я. Квасецької, Г.Реґо та ін. перші заклади для підготовки вихователів почали створювати майже одночасно в Німеччині, Англії, Австро-Угорщині з метою широкого розповсюдження дитячих притулків, садків. У ХІХ столітті стала розвиватися мережа дошкільних закладів – дитячих ясел і дитячих садків.

У 1837 році, через сім років після оприлюднення у будапештській газеті «Справи освіти» (1830 р.) вимоги до особи педагога на зразок того, що вчити інших людей може лише той, хто вивчився сам, створено перший в історії Угорщини заклад з підготовки вихователів в м. Толн. Згодом (1843/1844 н.р.) його перенесено в м. Пешт. Це був єдиний заклад з підготовки вихователів, особливо молодих осіб жіночої статі. Тому бажаючі здобути дошкільну освіту приїздили на навчання з різних куточків держави. Оскільки на теренах монархії активно поширювалися ідеї дошкільного виховання, то, ймовірно, в цьому закладі навчалися вихідці з Закарпаття,

В науковій розвідці про становлення і розвитку теорії та практики дошкільного виховання в Закарпатті Ганна Реґо пише, що в цей заклад приймали на навчання осіб без попередньої освіти і лише згодом, з 1865 року правила прийому було суттєво змінено: при вступі подавали в обов'язковому порядку посвідчення про початкову освіту. З-поміж 371 абітурієнта 123 особи закінчили початкові школи, 82 – гімназію, 27 – духовні семінарії тощо. З 1877 року стало нормою, щоб вступники мали неповну або середню освіту [2]. Державні іспити з методики дошкільного виховання були обов'язковими для всіх випускників після закінчення навчання, а от диплом вихователя вони одержували після досягнення 18 років та не менш як піврічного стажу роботи в дитячому садку. Таким чином, в перших закладах фахової підготовки в одній з найрозвинутіших європейських країн ХІХ століття – Австро-Угорській імперії, був високий рівень вимогливості до професіоналізму педагога.

Розбудові мережі закладів з підготовки вихователів сприяли положення закону 1868 «Про освіту XXXVIII». Закон передбачав створення аналогічних осередків з підготовки вихователів з дворічним терміном як для представників чоловічої, так і жіночої статі безпосередньо на Закарпатті [2, с. 140]. У 1896 р було прийняте доповнення до закону «Про дошкільне виховання» (1891р.), згідно з яким дозволялося об'єднувати підготовку вихователів і вчителів в одному закладі. Відповідно наслідком впровадження цього положення стала практика отримання випускниками окремих учительських семінарій одночасно кваліфікації як учителя початкових класів і як вихователі.

У 1894 р. розпочав свою роботу заклад з підготовки вихователів у Пряшеві (нині Словаччина), який у 1899 році був перетворений на державну семінарію з дошкільним та шкільним відділами. Тому основна частина вихідців із Закарпаття саме там здобувала фах вихователів. Його випускники отримували диплом за подвійною спеціальністю – вчитель початкової школи та вихователь [2, с.147-148]

Таким чином, вивчення історичного аспекту підготовки фахівців дошкільної освіти дає можливість пояснити значення усвідомлення історичного підходу до підготовки фахівців з дошкільної освіти.

Література

1. Олійник М. І. Історія дошкілля Буковини : навчально –методичний посібник / Марія Іванівна Олійник, Ярина Андріївна Квасецька. – Чернівці : Зелена Буковина, 2012. –76 с.

2. Реґо Г.І. Дошкільне виховання у Закарпатті: витоки й історія розвитку (1836 – 1918 рр.) / Ганна Іванівна Реґо. – Ужгород : Патент, 2010. – 256 с.

УДК 791.228:159.954.2

ДОБОШ О. М., ГОПОНЬКО Д. Ю.,
Мукачівський державний університет

МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИЙ ОБРАЗ: СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА

Майже всю інформацію із зовнішнього світу дитина сприймає зорово, у вигляді образів, з яких у подальшому формується її картина світу. Особливо привабливими зоровими образами є яскраві та динамічні анімаційні персонажі [4]. Однак, виконання вимоги зовнішньої привабливості для наймолодшої аудиторії не задовольняє потребу дітей у пізнанні та розвитку.

Мультиплікаційний образ повинен містити інформаційний ресурс (опис подій сюжету, діалоги персонажів тощо), а також стимулювати пізнавальний інтерес, допитливість глядача. Якісні мультиплікаційні образи є пізнавальними для дитини, насичують її не лише емоційно, а й морально, інтелектуально., Якщо дитина задає дорослим питання стосовно побаченого, то це є хорошим результатом перегляду мультфільму. В результаті перегляду мультфільмів відбувається поступове формування у маленького глядача шаблонів і штампів, якими вона керується у повсякденному житті.

Мультиплікаційний образ передовсім є предметом вивчення педагогів, психологів та мистецтвознавців. Питання візуальних образів розглядаються у працях З.І. Алфьорової, І.Б. Зубавіної, О.Ф. Нечай, О.М. Орлова, Ю.М. Усова та ін. Психологічні аспекти ролі мультиплікації у розвитку особистості дитини вивчали С.В. Асенін, Д.М. Бабиченко, Б.М. Крижанівський, М.В. Кузнецова, О.М. Матрусова, М.В. Ромашова, Є.Я. Сивоконь та ін.

Кіно і мультиплікація, будучи провідними сучасними екранними видами мистецтва, є найбільш доступними формами мистецтва і, по суті, формують смак і культуру суспільства, задають тон сучасному художньому мистецтву [1, с. 77].

Основне призначення художнього образу в мистецтві – відображати об'єктивну реальність у специфічній, переважно символічній, формі.

Художній образ містить певне емоційне забарвлення, позаяк переживання образу завжди включає його осмислення. Художній образ у мистецтві транслює пізнавальні, морально-ціннісні та емоційно-почуттєві компоненти. Цілісність функціонального спрямування формує інтерес глядацької аудиторії до художніх образів, представлених у візуальних видах мистецтва, зокрема мультиплікаційного.

У дослідженні Сітцевої М. В. вказано, що мультиплікаційний образ має ієрархічну структуру. Основними його складниками виступають тема та ідея, а також морально-естетичний зміст. Тематична своєрідність виражається у сюжетно-композиційній будові твору, а також його художньому і музичному

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>